

רשומות

הצעות חוק

13 במרס 1996

2540

כ"ב באדר התשנ"ז

עמוד

- 780 ..... הצעת חוק תגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם (תיקון), התשנ"ז-1996
- 784 ..... הצעת חוק הגנה על עובדים (חשיפת עבירות על החוק ופגיעה בטוהר המידות ובמינהל התיקון), התשנ"ז-1996
- 785 ..... הצעת חוק הבזק (תיקון מס' 15) (הגדלת הזיכוי בפעילות מוגנה לעיוורים), התשנ"ז-1996

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חבר הכנסת מטעם הועדה לקליטת עלייה:

הצעת חוק תגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם (תיקון), התשנ"ו-1996*

1. תיקון סעיף 1 בחוק תגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם, התשנ"ב-1992¹ (להלן - החוק העיקרי) בסעיף 1 -

(1) אחרי ההגדרה "אסיר ציון" יבוא:

"פעילות לעידוד עלייה" - פעילות ציונית שמטרתה לעודד עלייה לישראל ולהגביר את התודעה הלאומית היהודית והחינוך העברי, הנעשית במדינה שבה הפעילות האמורה אסורה לפי חוק אך העוסק בה צפוי, עקב הפעילות האמורה, לפגיעה ממשית;

"פעיל עלייה" - מי שמרבית זמנו מוקדש לפעילות לעידוד עלייה במשך תקופה של שלוש שנים רצופות לפחות, והכל אם הוא אזרח ישראלי מכוח חוק השבות, התש"י-1950², ותושב ישראלי;

"תושב ישראלי" - לרבות תושב ישראלי באזור כהגדרתו בסעיף 378 לחוק הביטוח;

(2) במקום ההגדרה "חוק הביטוח" יבוא:

"חוק הביטוח" - חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995³;

(3) אחרי ההגדרה "חוק הבטחת הכנסה" יבוא:

"השכר הקובע" - כהגדרתו בחוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954⁴.

ד ב ר י ה ס ב ר

עוד מוצע שהחוק יכיר בפעילי עלייה לעידוד העלייה והתודעה הלאומית בארצות שבהן פעילות זו היתה אסורה. ל"פעיל עלייה" ייחשב מי שמרבית זמנו הוקדש למען פעילות ציונית לעידוד העלייה לישראל והתודעה הלאומית במשך שלוש שנים לפחות. חלק מפעילי העלייה הגיעו לארץ לעת זקנה בגילאי פנסיה וטרם פנסיה ונבצר מהם לצבור תקופת הכשרה לקצבת זקנה ואף אינם זכאים לגמלת זקנה מיוחדת מכוח ההסכם בין אוצר המדינה לביטוח הלאומי. לפיכך, בשל פעילות זו, מוצע שפעיל העלייה יהיה זכאי, בין היתר, לתגמול בגיל זקנה מכוח חוק זה.

כמו כן, מוצע להבטיח כי מדינת ישראל תכלכל את שיבתם של אסירי ציון בכבוד ותכיר בשנים שהקדישו אסירי ציון ופעילי עלייה למען המדינה; תקופת המאסר או הפעילות לעידוד העלייה יזכו אותם בתוספת ותק של 2% בשל כל שנת פעילות מעל 10 שנות פעילות.

לאור חשיבות פועלם של אסירי ציון והמאורעות הקשים שעברו ונוכח המצב הכלכלי הקשה שאליו נקלעו רבים מהם, מוצע לשנות את חוק תגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם, התשנ"ב-1992 (להלן - החוק). פניות רבות, מגורמים בארץ וברחבי העולם, הסבו את תשומת הלב למצבם הכלכלי הקשה של רבים מאסירי ציון ולעובדה כי פעילותם של אנשים רבים לעידוד העלייה והתודעה הלאומית לא זכתה להכרה חוקית.

עיקרי התיקון המוצע הם, שמוצע לתת תגמול בסיסי בשיעור של 50% מהשכר הקובע למי שהוכר כאסיר ציון אף אם אינו נכה, וזאת בשונה מהמצב הקיים שלפיו הזכאות לתגמול היתה מותנית בקיום נכות. כאופן זה הורחב מעגל אסירי ציון הזכאים לתגמולים כך שיכלול כל אדם שישב במאסר, מעצר או בהגליה בשל פעילותו והוכר עקב כך כאסיר ציון.

* הצעת חוק מס' ג'תע"ח; הועברה לוועדה ביום א' באדר התשנ"ו (21 בפברואר 1996).

¹ ס"ח התשנ"ב, עמ' 205.

² ס"ח התש"י, עמ' 159; התש"ל, עמ' 34.

³ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210; התשנ"ו, עמ' 131.

⁴ ס"ח התשי"ד, עמ' 76; התשמ"ג, עמ' 56.

2. בסעיף 2 לחוק העיקרי - תיקון סעיף 2
- (1) בסעיף קטן (א) אחרי "כאסיר ציון" יבוא "כפעיל עליה";
- (2) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ב) בקשה להכרה יכול שיגיש אסיר ציון, פעיל עליה או בן משפחה של אסיר ציון, של פעיל עליה או של הרוג מלכות."
3. אחרי סעיף 2 יבוא:
- הוספת סעיף 2א
- 2א. אדם שהוכר כאסיר ציון, כפעיל עליה או כהרוג מלכות, תקבע "הכרה וקביעת התקופה המזכה הרשות את התקופות שבהן נתקיים בו אחד מאלה:
- (1) התקופה שבה היה במאסר כאמור בפסקאות (1) עד (3) להגדרה "אסיר ציון";
- (2) התקופה שבה היה בהגליה כאמור בפסקאות (1) עד (4) להגדרה "אסיר ציון";
- (3) התקופה שבה היה פעיל עליה."
4. בסעיף 3 לחוק העיקרי, אחרי "כאסיר ציון" יבוא "כפעיל עליה". תיקון סעיף 3
5. בפרק ד' לחוק העיקרי, לפני סעיף 10 יבוא:
- הוספת סעיף 9א
- 9א. אסיר ציון שהוכר לפי סעיף 2 זכאי לתגמול חודשי בשיעור של 50% מהשכר הקובע (להלן - התגמול החודשי)."
6. בסעיף 10 לחוק העיקרי, ברישאה אחרי "ישלמו לו" יבוא "בנוסף לתגמול החודשי". תיקון סעיף 10
7. בסעיף 11 לחוק העיקרי - תיקון סעיף 11
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "בסעיף 17" יבוא "בסעיף 247";
- (2) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ב) (1) ישולם לאסיר ציון מחוסר פרנסה, כל עוד הוא מחוסר פרנסה, בנוסף לתגמול החודשי ובמקום התגמול העיקרי, סכום השווה לגמלה להבטחת הכנסה בשיעור מוגדל כמשמעותו לפי סעיף 5 לחוק הבטחת הכנסה, בהתאם להרכב המשפחה;
- (2) על אף הוראות סעיף 10, נכה הזכאי לתגמול לפי סעיף קטן (1), זכאי לסכום השווה למחצית התגמול העיקרי שחושב לפי סעיף 10, בהתאם לדרגת הנכות שנקבעה לו.
- (3) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:
- "(ד) בכל מקרה, לא יפחת התגמול לפי סעיף זה מהתגמול העיקרי."
8. בסעיף 12 לחוק העיקרי - תיקון סעיף 12
- (1) בכותרת השוליים, במקום "לנכה" יבוא "לאסיר ציון";
- (2) בסעיף קטן (א), במקום "נכה" יבוא "אסיר ציון".

הוספת סעיף 13א .9 אחרי סעיף 13 לחוק העיקרי יבוא:

13א. (א) בסעיף זה – תגמול בגיל זקנה

"קצבת זקנה" – קצבת זקנה ושאיירים, המשתלמת לפי פרק י"א לחוק הביטוח, וקצבת זקנה מיוחדת המשתלמת לפי הסכם בדבר גמלאות זקנה ושאיירים מיוחדות שנערך בין המוסד לבין אוצר המדינה לפי סעיף 9 לחוק הביטוח;

"הכנסה" – הכנסה ממקורות המפורטים בסעיף 2 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשב"ח-1968⁵, למעט קצבת נכות לפי פרק ט' לחוק הביטוח, קצבת זקנה ותגמול בגיל זקנה;

"שכר ממוצע" – כהגדרתו בסעיף 2 לחוק הביטוח.

(ב) אסיר ציון שאינו זכאי לקצבת זקנה שמלאו לו 70 שנים בגבר ו-65 שנים באשה זכאי לתגמול חודשי בשיעור של 16% מהשכר הממוצע (להלן – תגמול בגיל זקנה); ואולם, אם הכנסתו בשנת המס אינה עולה על ההכנסה המרבית, כמשמעותה בסעיף 245(ג) לחוק הביטוח, גילו לתגמול בגיל זקנה הוא 65 שנים בגבר ו-60 שנים באשה; על אף האמור, אסיר ציון כאמור לעיל, שמשתלמת לבן זוגו תוספת לקצבת זקנה עבורו, זכאי לתגמול חודשי בשיעור של 8% מהשכר הממוצע.

(ג) קצבת זקנה ותגמול בגיל זקנה המשתלמים לאסיר ציון ולפעיל עליה יוגדלו בשיעור של 2% לכל תקופה של 12 חודשים, שנקבעו בידי הרשות לפי סעיף 2(א) (להלן – שנה מוכרת), שלמעלה מעשר השנים המוכרות הראשונות, ובלבד שהקצבה והתגמול האמורים לא יוגדלו מכוח סעיף זה ומכוח הוראות סעיף 248 לחוק הביטוח, בשיעור של יותר מ-50%.

(ד) (1) אסיר ציון הזכאי לקצבת זקנה או לתגמול בגיל זקנה שהכנסתו אינה עולה על סכום השווה לשכר הממוצע, זכאי לתגמול חודשי מיוחד בשל תקופות מאסר והגליה כדלקמן:

(א) בשיעור של 6% מהשכר הממוצע – בשל כל שנת מאסר שנקבעה בידי הרשות לפי סעיף 2א(1);

(ב) בשיעור של 1% מהשכר הממוצע – בשל כל שנת מאסר שנקבעה בידי ברשות לפי סעיף 2א(2);

(2) תגמול חודשי מיוחד, המשתלם לפי פסקה (1), לא יעלה על סכום השווה ל-70% מהשכר הממוצע;

(3) מתגמול חודשי מיוחד כאמור בפסקה (1) ששיעורו עולה על 30% מהשכר הממוצע, המשתלם לזכאי שהכנסתו עולה על 70% מהשכר הממוצע (להלן – הסכום העודף), יופחת הסכום העודף מהתגמול החודשי המיוחד, ובלבד שהתגמול האמור לא יפחת מ-30% מהשכר הממוצע.

⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

10. בסעיף 15 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 15
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "סעיף 21 לחוק הביטוח" יבוא "סעיף 252 לחוק הביטוח";
- (2) בסעיף קטן (ד), במקום "בסעיף 17" יבוא "בסעיף 247".
11. אחרי סעיף 15 לחוק העיקרי יבוא:
- 15א. (א) אסיר ציון שנפטר ובתכוף לפני פטירתו, היה זכאי לתגמול חודשי או לתגמול עיקרי לפי סעיפים 9א או 10, יהיה בן זוגו בשעת פטירתו זכאי לתגמול האמור לתקופה של שלושים וששה החודשים שתחילתם ב־1 בחודש שלאחר החודש שבו אירעה פטירתו.
- (ב) אסיר ציון שנפטר ובתכוף לפני פטירתו, היה זכאי לתגמול למחוסר פרנסה או לתגמול לנצרך לפי סעיפים 11 ו־13(ב) במשך תקופה רצופה של שלושה חודשים לפחות, יהיה בן זוגו בשעת פטירתו, כל עוד לא נישא, זכאי לתגמול בשיעור של 80.4% משכרו הכולל של עובד מדינה בדרגה י"ח של הדירוג האחר, כפי שמתעדכן מפעם לפעם, בניכוי הכנסתו של אותו בן זוג מכל מקור אחר.
- (ג) אסיר ציון שנפטר ובתכוף לפני פטירתו, היה זכאי לתגמול לנצרך לפי סעיף 13(ג), במשך תקופה של שלושה חודשים לפחות, יהיה בן זוגו בשעת פטירתו, כל עוד לא נישא, זכאי לתגמול בשיעור האמור בסעיף 13(ג), בניכוי הכנסתו של אותו בן זוג מכל מקור אחר.
- (ד) באין בן זוג כאמור בסעיפים קטנים (א) עד (ג), יוסיפו לשלם את התגמולים לפי סעיף זה לידי בן משפחתו, כאמור בסעיף 17, עד תום שנים עשר חודשים מתום החודש שבו אירעה הפטירה".
12. בסעיף 16 לחוק העיקרי, במקום "בסעיף 5" יבוא "בסעיף 238".
13. בסעיף 17 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 17
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "בסעיף 5" יבוא "בסעיף 238".
- (2) בכל מקום, במקום "סעיף 137ג" יבוא "סעיף 310".
14. אחרי סעיף 17 לחוק העיקרי יבוא:
- 17א. (א) הטבות שניתנו לפי סעיף 27 לחוק נכי המלחמה בנאצים יחולו, בשינויים המחוייבים, על נבה שהוא אסיר ציון.
- (ב) השר לקליטת העלייה רשאי לקבוע בצו כי הטבה המשתלמת או הניתנת לנבה שהוא אסיר ציון, כאמור בסעיף קטן (א), תחול על אסיר ציון בשינויים כפי שיקבע".
15. בסעיף 19(ד) לחוק העיקרי, במקום "בסעיף 17" יבוא "בסעיף 247" ובמקום "סעיף 137" יבוא "סעיף 307".
16. בסעיף 21(ג) לחוק העיקרי, במקום "פרק ו" יבוא "פרק ט".
17. בסעיף 23 לחוק העיקרי, במקום "סעיפים 135, 136, 138, 140 ו־233" יבוא "סעיפים 303, 304, 311, 315 ו־396".

תיקון סעיף 25 .18. בסעיף 25(א) לחוק העיקרי, בסופו יבוא "למעט תשלומים לפי סעיף 17(א) שישולמו מאוצר המדינה ובאמצעותו".

חבר הכנסת עמנואל זיסמן

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חברי הכנסת מטעם ועדת העבודה והרווחה של הכנסת:

הצעת חוק הגנה על עובדים (חשיפת עבירות על החוק ופגיעה בטוהר המידות ובמינהל התקין), התשנ"ו-1996*

- הגדרות
1. בחוק זה -
"גוף ציבורי" -
- (1) גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9 לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב];
(2) תאגיד שהוקם בחוק;
(3) תאגיד שניהול עסקיו נתון לפיקוח או לביקורת על פי חוק שנתייחד לעסקים מהסוג שהוא מנהל;
(4) תאגיד המספק שירות לציבור.
- "תלונה" - תלונה בכתב של עובד נגד מעבירו או נגד עובר אחר שהוגשה לרשות מוסמכת על אחת מאלה:
(1) הפרת חיקוק בקשר לעבודה;
(2) פגיעה בטוהר המידות או במינהל התקין, בגוף ציבורי, בקשר לעבודה.
2. לא יפגע מעביד בתנאי עבודתו של עובד ולא יפטר או יפטר בלבד בהגיש תלונה או שסייע לעובד אחר בקשר להגשת תלונה; לענין זה, יראו פגיעה שנעשתה בידי הממונה על העובד כפגיעה שנעשתה בידי המעביד.
3. לכית הדין לעבודה, תהא סמכות ייחודית לדון בהליך בשל הפרת חוק זה והוא רשאי -
(1) לפסוק פיצויים, אף אם לא נגרם נזק של ממש, בשיעור שייראה לו בנסיבות הענין;
(2) לתת צו מניעה או צו עשה, לרבות צו המבטל פיטורין, אם ראה שמתן פיצויים בלבד לא יהא צודק; בבואו לתת צו כאמור יביא בית הדין בחשבון, בין היתר, את
- הגנה על מתלונן
- סמכות שיפוט ותרופות

דברי הסבר

מוצע על כן להגן בחוק על עובדים במצבים האמורים, בדרך של הקניית סמכות מיוחדת לבית הדין לעבודה, לפסוק פיצויים או לתת צו מניעה או אף צו עשה כנגד פגיעה בתנאי עבודה או פיטורין.

לא אחת קורה שעובדים שהגישו תלונה על מעשים בלתי תקינים במקום העבודה מוצאים את עצמם חשופים להתנכלות ורדיפה מצד המעבידים, הממונים והחברים לעבודה. לעתים אף מפטרים אותם מעבודתם.

* הצעת חוק מס' בתקצ"ו: הועברה לוועדה ביום א' בחשון התשנ"ה (25 באוקטובר 1995).
1 ס"ח התשי"ח, עמ' 92; התשנ"ה, עמ' 448.

השפעת הצו על יחסי העבודה במקום העבודה ואת האפשרות שעובד אחר ייפגע;
הוראות סעיף קטן זה כוחן יפה על אף הוראות סעיף 3(2) לחוק החוזים (תרופות בשל
הפרת חוזה), התשל"א-1970.²

4. הוראות חוק זה אינן גורעות מהוראות כל דין אחר. שמירת דינים
5. לענין חוק זה דין המדינה כמעביד כדין כל מעביד אחר. דין המדינה
6. חוק זה לא יחול על עובד שהגיש תלונת שווא או שסייע בהגשת תלונת שווא, אי-תחולה
בנסיבות שידע או שהיה עליו לדעת, שהתלונה היא תלונת שווא.
7. שר העבודה והרווחה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין
הנוגע לביצועו. ביצוע ותקנות
חברי הכנסת: יוסי כץ, חגי מירום

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חבר הכנסת מטעם ועדת הכלכלה של הכנסת:

הצעת חוק הבזק (תיקון מס' 15) (הגדלת הזיכוי בפעילות מונה לעיוורים), התשנ"ו-1996*

1. בחוק הבזק, התשמ"ב-1982, אחרי סעיף 15 יבוא:
הוספת סעיף 15א
"הגדלת זיכוי
בפעילות מונה
לעיוור"
15א. (א) בנוסף לזיכוי בפעילות מונה, הניתן לעיוור לפי כל דין או
הסדר יקבל עיוור זיכוי נוסף של 100 פעימות מונה לחודש.
(ב) המדינה, באמצעות משרד העבודה והרווחה, תעביר לחברה
את הסכומים הנובעים ממתן הזיכוי בהתאם לסעיף קטן (א).
(ג) לענין סעיף זה, "דין או הסדר" - דין או הסדר שהיו קיימים ביום
תחילתו של חוק הבזק (תיקון מס' 15), התשנ"ו-1996.

ד ב ר י ה ס ב ר

כמו כן מוצע שהמדינה, באמצעות משרד העבודה
והרווחה, תשלם לבזק את עלות השירות הנ"ל.
לרעת האוצר, עלות הוספת 100 פעימות מונה הינם
לחודש לכל בעל תעודת עיוור היא כ-4.1 מיליון ש"ח
לשנה, בהנחה כי 13,000 בעלי תעודות עיוור יהיו זכאים
להטבה.

לרעת המציע, העלות הנוספת תעמוד על סך של
כ-4 מיליון ש"ח לשנה, אותם יש לממן מהרזרבה
התקציבית.

אדם עיוור משתמש רבות בשירותי המידע של בזק,
משום שאין ספר טלפונים הכתוב ברייל לעיוורים.
שירותי המידע עולים לעיוור 4 פעימות מונה לכל שיחת
מידע. ואולם הוא זכאי רק ל-300 פעימות מונה הינם
לחודש, המשולמות בידי משרד העבודה והרווחה
במסגרת הסדרים עם חברת הבזק.

מוצע, שכל עוד אין בנמצא ספר טלפונים הכתוב
בכתב ברייל, יקבל עיוור זיכוי נוסף של 100 פעימות מונה
בחודש.

חבר הכנסת אלי גולדשמידט

* הצעת חוק מס' ג'קס"א; הועברה לוועדה ביום א' באדר התשנ"ו (21 בפברואר 1996).
1 ס"ח התשמ"ב, עמ' 218; התשנ"ה, עמ' 186.

